

מדינת ישראל

ס. ב.

פרוטוקול מס' 12/ב

מיטיבת ועדת החינוך והתרבות שהתקיימה
ביום ג', כ"ח בטבת תשי"ז - 1.1.57
בשעה 11.10.

נוכחים:

- חברי הוועדה:
- ט. פרסיץ - היו"ר.
 - ר. הקטין
 - ב. צ. הראל
 - פ. זואריץ'
 - י. כמיס
 - ט. כפרי
 - ח. מגורי-כהן
 - ד. נצר
 - ר. צברי
 - א. רזיאל-נאור

- מוזמנים:
- י. טריד - המסנה לסנהל הכללי במסרד החינוך והתרבות.
 - א. בר-תנא - סגן המנהל הכללי במסרד החינוך והתרבות.
 - ר. סטנר - היועצת המטפטית במסרד החינוך והתרבות.
 - ס. בבלי - מנהלת המחלקה לתזונה במסרד החינוך והתרבות.

- סדר-היום:
- א. סאלות.
 - ב. סקירה על מעולות מתקנת התזונה.
 - ג. הדיון על סקירה מעולות מתקנת התזונה.

=====

חיו"ר ט. פרסיץ: פותחת את הישיבה.

אני חפצה להודיע לחברי הוועדה, כי חבר-הכנסת כמיס בא במקומה של חברת-הכנסת תלמי שיצאה לארצות-הברית ואני רוצה לברכו כחבר ועדתנו.

ר. הקטין: ביקרתי ברמת-החילו שבסביבת תל-אביב ונפגשתי עם אזרחים אחדים. הם מתאוננים על הסדרים בבתי-הספר שלהם. הם כנראה אינם מרוצים מהמנהל, אם כי קשה היה לי לברר מהם הנימוקים לאי-סביעות רצון זו. אף המורים אינם מחזיקים שם מעמד ובטלים הראשון התחלפו בכיתה ב' 4 מורים. האם המסרד יודע על כך? אם הוא איננו

1.1.1957

א ל ו ת.

ר. הקטין:

יודע על כך - היה רצוי לטלוח אחד ממטקחים לבדוק את המצב.

התעוררה בעי סטודנטים העובדים. הם אומרים, כי טעות העבודה תהייה עתה כאלה שהם יצטרכו לעבוד עם הפסקה - דבר שאיננו מותאם לסעות הלימודים באוניברסיטה. מטום כך הם שונים לוועדת החינוך והתרבות על-מנת שזו תפגש עם האוניברסיטה כדי לתאם את טעות הלימודים עם טעות העבודה.

חיואר ט. פרטיץ:

ברצוני לשאול סאלה דליקטית ואבקס להתליחם אליה באותה צורה שאביא: הפסקת עבודתה התרבותית של טורת המתנדבים בפרוזדור ירוסלים. הייתכן סטודנטים שעטו עבודתם במטך שנים והיו ראטונים לכך, להם תופסק התמיכה? מה היו הסיקולים שהביאו לידי כך וכיצד יתכן דבר שכזה?

אולי לפלא אתכם סאני מביאה ענין זה,

אני אם אני מרגישה שמטחו לא בסדר באיזה שהוא טח - גם אם זה פוגע בקו שלי בחינוך - אני בכל זאת מביאה את הדברים. אני בעד זה שיהיה בית-ספר ממלכתי בארץ ובזמן שאין לנו ברירה יש לנו בית-ספר ממלכתי-דתי. אבל אני חושבת שבית-ספר ממלכתי צריך להיות כזה שכל אדם יוכל לטלוח את ילדו לבית-ספר זה מבלי שיהיה לנו רצון לקיים שני זרמים, הגיע אלי מכתב זר ומוזר המוסר על המצב בטבות-עם.

(קוראת את המכתב).

ד. נצרי:

חברת-הכנסת פרטיץ סאלה כבר סאלה אחת טרצית לטאול, אבל אני אסאל אותה בצורה אחרת: מה היתה עבודת טורת המתנדבים בפרוזדור ירוסלים, מהם עטו?

אטר לבית-הספר במעברת תלפיות - אנטי

המעברה הזו עוברים לקטמון. בתלפיות היו שני בתי-ספר ממלכתי-דתי וממלכתי. בית-הספר הממלכתי-דתי עבר לקטמון והילדים לומדים טם ובית-הספר הממלכתי נמצא במצב של העברה טבועות רבים. בית-הספר הזה בחלקו נהרס, חלק מהצופים הועברו כבר לקטמון וחלק לא, הילדים גרים בקטמון ורצים לבית-הספר לתלפיות. הייתי מבקטת לדעת מה מצב העברה ועד מתי יימטך דבר זה?

א. רוזאל-נאור:

עד כה היה מקובל חיטוב סטויים כוואר בטביל דברי דפוס: ספר שמטקלו עד קילו אחד היו צריכים לטלם עבורו בול של 50 פרוטה. עתה טונה הדבר ובוטל המינימום וספר שמטקלו עד 5 קילו מטלמים עבורו 200 פרוטות דמי מטלוח. לדעתי, יפגע דבר זה קסה לא רק במחברי הספרים והמואלים אלא גם בקוראים ואיננו יכולים לעבור על כך בטתיקה, כי דבר זה לא יעודד את מידת התעניינותו של הציבור שלנו לרכיטת ספרים. על מטרד החינוך והתרבות לברר בעיה זו עם המטרדים המתאימים.

אף אני רציתי לטאול בקטר למעברת תלפיות

ועתה לא ארחיב את הדיבור על כך.

בזמנו, כאטר דובר על מיזוג סמינרים אמרו

שהסמינר של צהאל יתמוזג עם סמינר לוינסקי. עתה מתארגן מחדס הסמינר של צהאל כמוסד נפרד - האם נכון הדבר? אם כן, מהם הסיקולים שהביאו לסינוי הזה? אם הוא יתארגן מחדס, האם הנהלתו הקודמת של המוסד תוחזר לתפקידה?

1.1.1957

ט א ל ו ת

א. רזיאל-נאור:

קיבלתי העתק מכתב מגברת רחה פריאר שנשלח לינו החינוך והתרבות ובו היא מבקשת גאנותי לטפל בענין זה. הענין קשור בטידור של מוסיקה בוצרית באקול ישראל, וזו לטובו של המכתב:

מכערב חג המולד ט.ז. סרה מקהלה שבניצחו של דוקטור זולמן - מרצה באוניברסיטה העברית - בכנסיה נוטר דאם את האקרומפססא למוצרט.

אני סבורה שאין כל צורך להצביע על כך כי ביצוע האקרומפססא למוצרט-על-ידי מקהלה הוא דבר בעל ערך רב אם הביצוע הוא מתאים לדרישה המוסיקלית של היצירה.

אך בכיצוע האקרומפססא - יצירה בוצרית דתית מובהקת דוקא בערב יום המולד ובכנסיה על-ידי מרצה באוניברסיטה העברית יש יסוד של חוסר כבוד וכוטה, ואטר גורם אותי להודיע למכוד טר ינוך והתרבות על כך.

אני חושבת שזוהי בעיה רצינית. אינני מתנגדת שתישמע מוסיקה בטכיל כל אלה הגרים בארץ אם אלה אזרחים בוצרים. אולם ישנם תקליטים טובים של כל יצירות מוצרט. נוסף לכך אינני מתנגדת אם יבצעו זאת להקת חובבים מבני העדה הזו. אבל לבצע את היצירה הזו על-ידי להקת חובבים יהודית שהמנצח שלה הוא מרצה באוניברסיטה בלייל חג של העדה הזו יש לכך לכל הפחות פגם אסתטי חמור מאד ובייחוד רוחה חובה שאנו צריכים לעשות דברים כאלה. לדעתי, רסאית הוועדה לטמוע הסבר על כך מפי טר החינוך והתרבות או לפחות ממטרד החינוך והתרבות.

היואר ט. פרסיץ:

כזכור לכם שאלתי לפני חדשים מספר את מטרד החינוך והתרבות אם הם דואגים לכך שייפתחו הגנים בזמן בטיכונים חטונים. אני הצבעתי אותה טעה על רמת-הטרון. אבל רק לפני זמן-מה החלו טט בהעברת המריטייטת העגורה גטעה שהמטפחות כבר עברו בקיץ. יוצא איפוא, שגילאי 5 בטנת לימודים זו לא יכלו ללמוד, כי לא היה אף אחד שיכול לקבלם. ואין זו סאלה של גן זה או אחר, אלא הנעיה היא כללית.

המליצה לעזיבת מחלקת התזונה:

ט. בכלי:

קטה לסקור בקיצור את עבודת המחלקה במחצית הטנה האחרונה. אולם אני רוצה רק במטפט אחד להזכיר את מטת המחלקה. מטרת המחלקה היא להעלות את רמת התזונה ותרבות הבית, כדי להעלות את בריאות העם ואת תרבותו.

על-מנת להשיג את המטרה הזו מקיימת המחלקה 3 מפעלים עיקריים: (1) מדרטה לתזונה ולכלכלת הבית הממלאת טלוטה תפקידים טאחר-כך אעמוד עליהם; (2) חוראת התזונה וכלכלת הבית בבתי-הספר היטודיים והתיכונים; (3) חזנת הילד - גם מפעל זה מסתעף ל-4 תפקידים נפרדים.

אעמוד על כל אחד מטלוות המפעלים העיקריים האלה ואדגיש כמיוחד את החידושים שחלו בהם במחצית הטנה האחרונה.

המדרטה עצמה ממלאת 4 תפקידים: (1) הכטרה למורות לתזונה. הכטרה זו ניתנת במטך טנתיים וחלימודים הפדגוגיים עומדים על דמה של סמינר כללי למורים; (2) הכטרה לריאליקניות - כאן

1.1.1957

סקירה על פעולות מחלקת התזונה.

ט. בבלי:

הכנסנו השנה חידוש. הגענו לידי מסקנה שהכשרה של טכניקים אינה מספקת והכנסנו תוך שיתוף פעולה עם משרד הבריאות שנת לימודים סליטית שהיא למעשה שנה של עבודה מעטית. כלומר, דינמיזציה יכולה להיות מוסמכת רק לאחר גמר השנה הסליטית. בשנה זו הן עובדות בבתי-חולים טונים של משרד הבריאות והדסה. ישנה מורה ממונה על ענין זה המבקרת את התלמידות ונותנת להן הסתלמות נוספת. לדעת, הטגנו בהרחבת ההדרכה דבר חשוב.

3) קיימנו באופן חד-פעמי קורס מזורז למורות לתזונה ולכלכלת הבית בטביל בתי-הספר החקלאיים. עטינו זאת לפי דרישת מנהל משרד החקלאות טרצה להכניס מקצועות אלה בבתי-הספר החקלאיים והתיכוניים. קורס זה קיימנו מתוך ידיעת שאותן המורות הגורמות את הקורס הנן מורות בלתי מוסמכות שנכנסו לעבודה ונסתדל להביאן לרמת המורות המוסמכות. - אלה היו שלוש המגמות בהכשרה.

התפקיד הטני של המדרסה הוא - קיימנו בקיץ האחרון שני קורסים על-מנת לתת הסתלמות נוספת למורות המוסמכות הנמצאות כבר בעבודה. קורס אחד היה למורות בתי-הספר היסודיים ואתן יחד עיבדנו מחדש את תכנית הלימודים לתזונה.

נוסף לקורס הזה למורות קיימנו קורס למורות בבתי-הספר המקצועיים - בזה קיבלנו את ההכרה שהמדרסה שלנו היא המוסד העליון בטטה זה וגם בתי-הספר המקצועיים מכירים בכך, אפילו אם בתי-ספר אלה נמצאים במסגרת משרד העבודה, הרי את ההסתלמות הטופית מקבלות המורות מאתנו.

בקשר לכך ישנה תכנית לכלול לחבא מספר ניכר של בוגרות בתי-הספר התיכוניים במדרסה שלנו כדי שתהיינה למורות בבתי-הספר המקצועיים במיוחד - זו תהיה המגמה הסליטית במדרסה.

חידוש נוסף במדרסה הוא בטטה ההסתלמות. אנו עומדים לפתוח קורס לדיאטיקניות סקיבלו קורס מזורז ועתה הן בקראות דיאטיקניות בלתי מוסמכות ורוצות להגיע לרמה של דיאטיקניות מוסמכות. קיבלנו על עצמנו להוסיף להן יום אחד בטבוע והן תבואנה למדרסה. מכל חלקי הארץ ובמטך הזמן נוכל להביאן למצב של דיאטיקניות מוסמכות.

הסתלמות בסלב גבוה יותר - כאן אני רוצה להזכיר שקיבלנו שתי סטיפנדריות להכשרת מורות שלנו. הסטיפנדריה האחת היא מטעם אאוזומא - המחלקה לסיוע טכני של ארצות-הברית - שאותה קיבלה מורה אחת מהמדרסה הנמצאת עתה בארצות-הברית המסתלמת במקצוע חדש שאנו רוצים להוסיפו למדרסה והוא: הטיפול בהתפתחות הילד. מקצוע זה נחשב בארצות-הברית כחלק בלתי נפרד מכלכלת הבית ואנו נכניס מקצוע זה בטנה הבאה באמצעות אאוזומא למדרסה שלנו. הכוונה בלימוד מקצוע זה היא שהבת בת 14 תוכל לעזור לאמה בפיקוח על הילד הקטן ותוכל לקחת תפקידים מסויימים על עצמה.

הסתלמות טניה היא בטביל המפקחת- המרכזת, הגברת סוטמוריה, אשר תיסע בחודש הבא לכמה מארצות אירופה כדי לעמוד מקרוב על בעיית המסעדות, המטבחיים והציוד. סטיפנדריה זו היא ל-4 חדשים.

התפקיד הסליטי של המדרסה הוא הדרכת למבוגרים. בטטה זה אנו עומדים באותה נקודה זה כמה שנים. לא הרחבנו פעולה זו, כי נטארנו עם אותן 5 המורות שהיו לנו. מאחר ולא יכולנו לקיים את הטטה כולו עם 5 מורות אלה שמחנו מאד שמשרד החקלאות קיבל על עצמו חלק מהתפקיד הזה במידה והוא נובע בחלק הכפרי. אנו עובדים אתם מתוך שיתוף פעולה. אצלנו נטאר החלק

1.1.1957

סקירה על פעולות מחלקת התזונה.

ט. בבלי:

העירוני והעירוני למחצה כמו, מעברות וריכוזי עולים ואצלם מחלקת החקלאי של הארץ. כן אנו נותנים הדרכה למדריכות שלהם כשם שאנו עושים זאת לגבי המדריכות של הסוכנות העובדות בכפרים. בדרך זו מקיפות המורות שלנו טווח הרבה יותר גדול, כי לא רק שהן עצמן מורות, אלא הן נותנות הדרכה למדריכות המתפזרות אחר-כך בכל חלקי הארץ. מטרה העבודה עושה זאת לגבי אותן הנשים העובדות בחוות נוער. אנו עובדים מתוך קשר הדוק עם מטרה העבודה וייתרנו על הגברת נבו על-מנת שתכניס מקצוע זה למטרה העבודה.

התפקיד הרביעי של המדרסה הוא בטוח הפירומונים, יעוץ ומחקר תזונתי. כבר קודם לכן סיפרתי לכם על חוברת שהודפסה בקטר עם השימוש בגבינה לבנה. כן הדפסנו פלאקט החשוב במיוחד להדרכה פופולרית, אשר בו מיוצגים שלושת הקבוצות היסודיות במזון: חמרים חלבוניים, חלב ופירות. כל זה נעשה על בסיס של החמרים לחם וטומון שבין כך וכך מסתמסים בהם. נוסף לכך, אנו עומדים להוציא תוך חודש או חודשיים ספר ביטול - היה זה חלומנו מזמן. הספר יוצא על-ידי המפקחת-המרכזת שלנו, הגברת סוטמוריה, המרכזת את כל חומר הביטול שאנו מסתמסים בו במסעדות שלנו ובמטבחים.

מורות המדרסה ואני כמנהלת המדרסה מסתתפות בוועדות יעוץ. ישנה ועדת האינדקס שאני חברה בה, ישנה ועדה לחולי סוכר שאחת מהמורות חברה בה. ועדה זו הוציאה חוברת לחולי סכרת כדי לעזור להם ומתכוונים לגבינה צהובה.

אשר למחקר - אני כחברה בוועדת האינדקס אקח חלק פעיל במחקר חשוב שנעשה על-ידי ועדה זו. האינדקס נקבע בשנת 1951. עתה עובדים על עיבוד חדש של האינדקס לשנת 1956/7 והחלק התזונתי במסר לעיבודי. חקירה זו תהיה הפעם גדולה מאד ותקיף 6000 מטפחות לעומת 1200 ומספחות שחקרתי בעיבוד האינדקס בשנת 1951. אני חושבת שיש לי כאן מיתגם חשוב, פרט לחלק החקלאי, לגבי החלק העירוני והעירוני למחצה של האוכלוסייה. תחלוף לפחות שנה עד אשר אפשר יהיה לקבל תוצאות מחקר זה ולהגיע למסקנות של חומר רב כל-כך.

עתה אני עוברת לתפקיד הסני של המחלקה - הוראה. גם כאן יש להכדיל כמה חלקים. ישנה הוראת התזונה והביטול הניתנים בבתי-הספר היסודיים. הרחבנו במקצת את הרשת הזו ואנו עובדים כ-143 בתי-ספר המקבלים את הוראת התזונה וכלכלת הבית. באמצעות המטבחים האלה אנו מגיעים ל-12,000 ילד המקבלים את הוראת התזונה ול-22,000 ילד-על-ידי הוראת הביטול. כיתות רבות יותר בכנסות במסגרת הביטול מאשר במסגרת ההוראה התזונתית.

המקצוע הסני שאנו מלמדים הוא כלכלת הבית. הרחבנו אותו על 21 בתי-ספר ותוך שנת הלימודים הזו נרחיבו באופן ניכר על-ידי-כך שנבקש את המורות לתזונה ללמד מקצוע זה בצידו של המטבחים הלימודיים בתוספת ציוד לכלכלת הבית כמו, גיהוץ, כביסה וכו'. אם נגטיט את ההרחבה הנוספת נגיע לעוד 20 בתי-ספר. זאת אנו עושים במקומות שטם קשה לקבל חדר מיוחד לכלכלת הבית.

כן אני רוצה להדגיש, כי זו לנו הפעם הראשונה שהצלחנו להכניס לימוד התזונה וכלכלת הבית לבתי-הספר התיכוניים. היה זה חלומי מזמן והשנה אתון התעניינות רבה מצד מנהלי בתי-הספר התיכוניים הכנסנו מקצועות אלה לבית-ספר/בית-אחד אחת מכוונות המדרסה קיבלה על עצמה תפקיד זה ולא מזמן פתחנו סני, את המרכזית. כן אנו עומדים להכניס מקצועות אלה לבית-ספר/בית-אחד בצירוסלם עוד בשנה זו. דבר זה הוא חשוב, כי בנות בגיל 17-18 העומדות לעזוב את בית-הספר התיכון ולרבות כבר לגיל הנישואים תלמדנה מקצוע זה

1.1.1957

סקירה על פעולות מחלקת התזונה.

ס. בבלי;

ובאמת תהיינה עקרונות בית יעילות להכא. באופן זה גם נרכוס לנו את בוגרות בתי-הספר התיכוניים שתרצנה להמשיך ללמוד במדרשה. על בסיס הנסיון שברמט הטנה, אנו מקווים להרחיב מקצועות אלה על מספר רב יותר של בתי-ספר בסנה הבאה. המטכורת למורה בבית-הספר התיכון ניתנת על-ידי בית-הספר והציוד על-ידינו.

כאשר אנו מדברים על הוראה, אני רוצה למסור לכם סאני הוזמנתי לקונגרס בינלאומי לדיטיקה להרצות סם על נושא הקרוב ללבנו - על המטבח הלימודי וכיצד אסור לתת זאת בצורה חינוכית במסעדת בית-הספר. הקונגרס התקיים ברומא והטפות המדוברות סם היו: אנגלית, צרפתית וגרמנית. אני הראתי להם דיאגרמות על החיטגים החינוכיים בעבודתנו. הראתי להט מה אוכלים אצלנו. בזמנו עטינו סקר גדול ב-30 בתי-ספר וראינו כמה מנות פירות וירקות אוכלים. דריסתנו היא לאכול סתי מנות מכל אחת מהקבוצות - זהו הממוצע. כן ראינו טיטנה התקדמות באכילת חלבונים לגבי מה טהיה פעם. כן מעניין לראות בדיאגרמות אלה על חטפתנו על סירובי הילדים לאכול מאכלים טובים. במקרים כאלה עושה המורה מבצע מיוחד כדי להתגבר על כך. אחד מהסירובים האלה הינה החמאה. תוך המבצעים האלה ירד אחוז הסירובים עד כדי אפס. כן היה הדבר לגבי סלט מדגים או מאכלי גבינה ט-60% מהילדים היו מסרבים לאכול מאכלים אלה ועתה מתגברים על כך. סיכמתי את נימוסי האוכל וההתגברות עליהם - אף דבר זה נעשה תוך מבצעים מסוימים ועתה יטנה התקדמות כטט זה. הטנה אנו עורכים מבצע זה בקנה מידה גדול יותר וכבר חילקנו טפטים כדי לסכמו. ההתגברות על הסירובים הללו - זוהי אחת המטרות אליהן אנו חותרים.

נוסף לכך, אנו לא רק רוצים לחנך את הילד, בתוך בית-הספר, אלא אנו רוצים שהוא יביא מאכלים אלה לביתו. אנו רואים את הדבר לגבי ירקות. 33% מהילדים הכניסו איזה שהוא ירק חדט לבתיהם כמו, קיטואים ממולאים, דיסות, מיונית, 56% הכניסו מאכלי גבינה, בעיקר כדורי גבינה ופחות גבינה עם איטריות. כן הט הכניסו יוגות חדשות, דגים ומאכלי חלב. כאן אתם יכולים לראות סאנו מטיגים בדרך היעילה ביותר את הדרכת המטפחה, הדרכת האם בבית באמצעות הילדים.

כהטלמה לכך באה הדרכת המבוגרים במיטריין. אבל דרך המטבח הלימודי והתלמידים - אנו יכולים להגיע לטיפורים יסודיים יותר בבית.

עתה אני מגיעה לתפקיד הטליטס של המחלקה - הזנת ילדים. כמוכן, סזהו תפקיד חשוב, כי לא תמיד החינוך התזונתי עצמו מספק את הדרישה במקום טאין אמצעים בבית, וכל החינוך שלנו אינו יכול לאזן את התזונה כדי שתגיע למצב מטביע רצון. לכן ההזנה באה כהטלמה במקום שהאמצעים החינוכיים אינם מספיקים. על-כן זהו אמצעי נוסף. להעלאת רמת התזונה במקומות סמוכרחים לתת זאת.

בתוך מטעל זה יטנם 4 מטעלים נפרדים ואציין אותם והתקדמותם. יטנו מטעל הזנה של ארוחת צהרים. אנו הרחבנו מטעל זה: קיבלנו מתוך תקציב הרזרבה תוספת של 6600 ילדים. כאשר ראינו כבר בחודש אוגוסט שמספר הילדים גדל עקב העליה הגדולה ולא נוכל לכסות את כל הילדים ביקסנו תוספת על התוספת טניתנה כבר. אנו ביקסנו להגדיל את מספר הילדים בעוד 6000 ילדים ובינתיים קיבלנו רק 3000 ילדים. כלומר, הוטפנו קרוב ל-10,000 ילדים. אנו עומדים כבר קרוב ל-89,000 ילדים המקבלים ארוחת צהרים. אנו נצלנו כבר את כל ההקצבה. בתוך 89,000 ילדים יטנם 11,000 ילדים טאינם נארכים והיתר הט בצרכים. מאחר שנצלנו כבר את ההקצבה, אזי כל הפניות שהגיעו אלינו לאתר ה-1 בנובמבר. בסירוב כל עוד לא יהיה לנו תקציב נוסף על זה טניתן, או שנאטרך לדחות אותן עד ל-1 באפריל.

1.1.1957

סקירה על פעילות מחלקת התזונה.

ט. בבלי:

אשר לסל המזונות - תצלחנו לקיים את

הטל הסטנדרטי ונעזרנו רבות על-ידי המתנות שקיבלנו מארצות-הברית
שאינן מכוונות במיטתן למטלה. אנו קיבלנו אותן מאחדסה וחברת
קאר. אחדסה קיבלה זאת על עצמה ומארגנת יפה את המפעל. היא חולקת
את המזון לבן, למטרד הסעד ולאוכלוסיית הספר. אנו קיבלנו מהן
חמאה וגבינה. היה לנו קוטי מטויים לחרגיל את הילדים למצרכים
אלה טיט בהם מינים טובים, כי הם אינם רגילים לחמאה עם סלח.
החלוקה האחרונה של מתנות אלה תהיה בינואר ובוזו נגמר הסלאי שלנו
ועדיין לא ידוע אם אנו נקבל עוד מתנות כאלה. כן קיבלנו מהם אוכל
מצרך שהיה חשוב ביותר בסביל עדות המזרח. נוסף לכך, קיבלנו אבנים
חלב מעודפי המזון של ארצות-הברית באמצעות חברת קאר. קיבלנו זאת
בחינם עד לנמל ופה אנו מטלמים סכום קטן בטביל החלוקה והאחסנה.

המפעל הטני במסגרת מפעל ההזנה הוא מפעל

החלב. גם פה קיבלנו אותה תוספת כמו במפעל ההזנה של ארוחת צהריים
ב-1000 ילד פחות. עד סוף הטנה עלינו להגיע ל-75,000 ילד. מפעל
החלב או הקקאו חשוב במיוחד בגלל החלבון והסידן הנכללים בקקאו. אם
קיים מפעל החלב בבית-ספר מטויים, אזי כל ילדי בית-הספר סותים מה
טאין כן במפעל ארוחת הצהריים. ישנם בתי-ספר שסם סותות רק 4 חצייתות
הנמוכות.

התשלום כאן חלו וכמעט שלא מצליחים לקבל

הכנסה מטויימת, כי אם ילד אינו מביא את הכסף אפשר להגיד לו סאם
לא יביא, לא יקבל את הארוחה. אבל במפעל החלב קשה לעשות זאת, כי
אין כאן כל סנקציות. ההוצאות כאן אף הן אינן גדולות כל-כך
ומתבטאות בפרוטות ודווקא מפני שאלה הן פרוטות קשה לגבותן.

המפעל הטלטי במפעל ההזנה הוא מפעל

הקיטנות. אנו קיימנו הטנה קיטנות תוך שיתוף פעולה עם לסכת הנוער
הדואגת לנופלי ואנו דוגמים להזנה. אנו קיימנו קיטנות כאלה בקרוב
ל-190 מקומות טמנו 25,000 ילדים. ישנן קיטנות מסוגים טובים.
רוב הקיטנות החזיקו את הילדים מ-8.00 עד 14.00. שמוכן טיותר
אידיאלי להחזיקם עד טעה 17.00. אבל זוהי הוצאה גדולה יותר ב-50%,
כי אז יש לתת שלוש ארוחות ולטלט למדריכים עבור יום עבודה שלם.
אולם היו גם קיטנות כאלה. כן קיימנו פנימיות, בעיקר, באותם
המקומות טאי-אפשר היה לקיים קיטנה, למשל, בעסק בית-טאן. העברנו
את ילדי בית-טאן לעין-חרוד ליד המעין. היה זה אחד מהדברים היפים
ביותר לראות את הילדים בהנים מהמים הקרים של המעין.

אנו הרחבנו הטנה את מפעל המטך ההזנה לגבי

הטנה הקודמת. בטנה טעברה המטכנו את ההזנה בחודטי הקיץ כטבתי-הספר
סגורים באותם המקומות שהלימודים נמטכו. הטנה מצא הדבר הן בעיני
הטולות מקומיות רבות והמטכנו בכך בהיקף רחב יותר. אולי דבר זה
הזיג במקצת להיקף הקיטנות. היו מקומות טדרטו המטך הזנה במקום קיטנה
לחלק מטויים של הילדים. במפעל המטך ההזנה נכללו 15,000 ילד, תינוקות
ויילדי גבוהים. יחד עם מספר הילדים שנכללו בקיטנות הגענו ל-40,000
ילד. מספר זה הוא גדול יותר מאשר היה בטנה טעברה.

המפעל האחרון במפעל ההזנה הוא הפיקוח

שאנו גותנים על פנימיות לילדים. אלה הם מוסדות של עליית הנוער,
מטרד הסעד ויטיבות יום ויטיבות יום ולילה של מלבאן והג'וינט. כל
התמיכה ליטיבות אלה באה מהג'וינט ומצידנו ניתן רק הפיקוח. יש להם
גם תקציבים פטים מאד לציווד. בטך-הכל אנו מפקחים על
144 מוסדות המונים 15,000 חניכים. מוסדות אלה הם לילדים עד גיל 18.

1.1.1957

חדיון על סקירת פעולות

מחלקת התזונה.

ג. חדיון על פעולות מחלקת התזונה:

ד. הקטין:

גברת בבלי עמדה על כך שמחלקת התזונה פועלת במסגרת היטוב העירוני בטוחה והדרכת המבוגרים - אינני מבינה מדוע בא הפיצול הזה? הן למחלקה זו יש נסיון רב ויכולת רבה וחשוב דווקא להקנות נסיון זה לאותו חלק של האוכלוסייה הזקוק לכך כל-כך הן לגבי התזונה והן לגבי חינוך האוכלוסייה. כן לא ברור לי באיזו מידה ישנו כאן תיאום עם הדרכת המבוגרים כאמור באמצעות הילדים המודרכים על-ידי מוסד אחד והדרכת המבוגרים נעשית על-ידי מוסד אחר.

אשר למטבחים הלימודיים - חשוב היה לדעת כיצד הם מתחלקים והיכן הם נמצאים. בראש ובראשונה יש לקיים מטבחים אלה באותו חלק של האוכלוסייה המבין פחות בענייני תזונה והזקוק יותר ללימוד, כלומר, ביטובי עולים, במעברות, ביטובים חדשים, ביטובי פיתוח ועוד.

מהו מספר הילדים המקבלים כוס חלב או ארוחת צהרים הזקוקים לכך? כלומר, באיזו מידה מספק מפעל ההזנה את הצרכים של הילדים מחוסרי אמצעים? כדי שיוכלו לקבל את ההזנה המינימלית.

אשר לפיקוח המחלקה על מוסדות טונים - מדוע מחלקת התזונה אינה כוללת גם את המוסדות האלה? ואז אפשר יהיה לחלק את התקציבים טונה בסווה.

ט. כפרי:

רצוי היה לדעת מה מספר המטבחים הלימודיים ומת מספר המטבחים הרגילים, כי נראה לי שרוב המטבחים הבלתי לימודיים נמצאים ביטובי עולים ואין שם מורות לתזונה או כל הדרכת אחרת. כיצד אפשר להכניס את תורת התזונה וכלכלת הבית ליטובים המרוחקים יותר ולטפח על-ידי-כך את מצבם.

בטבועות האחרונים ביקרתי ביטובי עולים וראיתי את המבטלות העוטות עבודה חלוצית. אולם מה נעשה כדי להטפח נשים אלה שבאמצעותן אפשר יהיה להכיא את הערכים החינוכיים. אפשר לעשות דבר זה על-ידי ביקור המורות לתזונה במקומות אלה.

אשר להזנת תינוקות - אנו יודעים שהסאלה הזו טרם נפתרה. אולם הייתי רוצה להעלות מחסבה שאינה מקורית שלי, שמעתי זאת בכינוס בינלאומי שמחפטים דרך להזנת תינוקות לאו דווקא באמצעות מוסדות, אלא על-ידי הדרכת האמהות ועל-ידי המצאת חמרי תזונה טובים יותר לבתים. הזקוקים ביותר, בפיקוח יעיל ובתדרכת יסודית ושיטתית. אולי ישנה איזו שהיא דרך לגבי הדרכת האמהות.

אשר לסל המזונות - בביקורי במוסדות של נוער עזוב שמעתי סל המזונות איננו מספיק ואיננו מסביע את הילדים בגיל ההתבגרות. האם הגברת בבלי יועצת גם למוסדות אלה, מוסדות של מטרד הסעד?

ישנם מקומות באזורי פיתוח, או אפילו עומעים על פתיחת מעברות מחדש, או בתי-ספר בריכוזי עולים - האם גם במקומות אלה ניתנת ההזנה מהיום הראשון בו מוקמת המעברה? האם התוספת של 3000 ילדים כוללת כבר גם את הילדים הללו?

מה מספר הילדים הנזקקים? האם ישנם ילדים נזקקים שאינם באים לכלל הזנה? כי יש לנו הבטחה ברורה שבמידת ותבוא עליה יורחב מפעל ההזנה. נראה לי, כי לאחר שהעדת החינוך והתרבות תקבל אינפורמציה מלאה, אפשר יהיה לפעול בעקבותיה.

1.1.1957

הדיון על סקירת פעולות מחלקת התזונה.

היואר ס. פרטיץ:

כמה אנו מוציאים להזנת כל ילד למזון ממט בכל בית-ספר? תקציב ההזנה מגיע ל-2,000,000 לאי ואנו מוציאים סכומים למדרסה, חינוך למבוגרים, מטבחים לימודיים, אפרט לפעולות הללו ולמבטלות, כמה נטאר להזנה ממט?

גברת בבלי מסרה לנו את רשימת המתנות שקיבלנו בכמויות לא מבוטלות, למשל, אם מתוך 132,000 קילו חמאה קיבלנו מתנה של 101,000 קילו; או אם מתוך 86,000 קילו גבינה קיבלנו 83,000 קילו - הרי אלה הן כמויות הראויות להתכבד בהן. נוסף לכך אנו יודעים שכל מחלקה המקבלת מתנות חייבת להכניס דברים אלה לתקציבה. האם הדברים האלה הובאו בחשבון בתוך 2,000,000 לאי או לא? אם הם לא הופיעו - אזי תקציב ההזנה שלנו הוא 2,000,000 לאי בתוספת סכום המתנות הללו. אזי אני שואלת, אם הוצאנו רק למזון לכל ילד בערך לירה וחצי לחודש, בדסה לי, כי לא נטאר לנו דבר יותר בתקציב. לכן אני אומרת שהתקציב הוא 2,000,000 לאי בתוספת המתנות והסתתפות העיריות.

כן נשאלת השאלה אם אנו נותנים את המזון לבזקקים ואם אנו חודרים למקומות של ההתייטבות החדשה שטם פתיחת מטבח היא הכרחית. הייתי באילת בערב יום הכיפורים ולא היה זכר למטבח. אולם ישנם מקומות חסורים יותר. לכן, אני חפצה לדעת, האם מפעל ההזנה הולך יחד עם עליית הנקודה החדשה על הקרקע?

נוסף לכך, מי שעובר במקומות הטונים ורואה מה אוכלים הילדים יודע שזוהי ארוחתם היחידה ואם היא אינה גינתת תקינה שצריכה להגותן ורק נאמר, כי רבים הם הצרכים - אני שוללת את הדבר הזה. זהו הדבר הראשון שאנו חייבים לתת לילד כדי שלא יוצרו מצבים המדינה סגם הניתן לא יינתן.

שמענו על המתנות שנתקבלו ועל הצירוף למדרסה - מה יהיה דינם של הדברים האלה? האם יצטרכו לשלם בעד זה מכס?

אטר לתפריט - רבות דובר על כך. אבל הייתי מבקשת לדעת אם ישנה ועדה מוסמכת לדיאטה לילדים וקבעה סוגי התפריט המינימאלי. יש לעשות זאת וטוב שעה אחת קודם.

האם ידוע כמה אנו מפגרים במתן הזנה במקומות הטונים ומה היינו צריכים לעשות? וזאת, לא רק מטום שאין לנו תקציב לתוספת מספר הילדים, אלא מטום שאין מכנים ואין תיאור מספיק בין המטודים האחרים לכין מחלקת התזונה ואין הם מבטיחים את פתיחת המוסדות עם עליית העולים לנקודתם החדשה.

נאמר לנו היזם, כי אין אצלנו ריכוז ההדרכה התזונתית למבוגרים ומסרד החקלאות עושה משהו בטוח זה ומסרד העבודה מטפל רק בחודת הנוער, ולא היא. ניתנת הדרכה למבוגרים וגברת נבו נשלחה לחוץ-לארץ, לארצות הסקנדינביות כדי להסתלם במיוחד במתן הדרכה למבוגרים. (ס. בבלי: היא עוסקת בהכשרת עובדים למלובטות ולמטענות). אני מדברת על הדרכה למבוגרים ולא על מלונאות. אני יכולה להניח שקינאת סופרים מרבה חכמת. אבל עלינו לדעת מיהו האחרון לפעולה הזו? כי אחרת אי-אפשר להתקדם.

האם הל טינוי בטופוגראפיה של המטבחים הלימודיים? האם נוספו מטבחים כאלה? ואם נוספו, האם הם במקומות הורפת?

אטר לגבי של המזונות - הרי של המזונות לגבי האינדקס הוא דבר אחד ושל המזונות לבריאות העם הוא דבר אחר. האם נקבע על-ידי מחלקת התזונה של מזונות מינימאלי למטפחה ומהו?

1.1.1957

הדיון על סקירת פעולות
מהלכת התזונה.

היו"ר ט. פרטיץ:

ומי מטותו בקביעת סל המזונות? מהי מנה ומהו המינימום? באיזה אופן
נעשה הדבר, באיזה אופן קובעים זאת? מהו המינימום הדרוש למטפחה? -
הייתי מבקשת לסמוע על כך יתר פרטים.

א. רזיאל-נאור:

חבר-הכנסת גורי מסר לי, כי המזון המובא
לחלוקה פטור ממכס. הגופים האחריים המביאים
מזון חייבים ממס וחייבים להחזיר להם. על חבילות מזון
ישנו מכס לפי המטקל הכולל. אם יעברו חוק הפטור יהיה מכס על אורז,
חמאה, גבינה ואפקת חלב.

ד. צברי:

האם היה זה בתכנון סמסרד החקלאות יקים
מרכז הדרכה ליטובים החקלאיים? כבר
צויין כאן שמחלקת התזונה היא מחלקה בעלת נסיון כה רב וזהו מוסד
ממלכתי המחנך את הילדים והציבור. לכן לא ברור לי מדוע צריך היה
להקים מרכז נפרד? האם הילדים בבתי-הספר החקלאיים צריכים לאכול אחרת
מסאוכלים ילדים בעיר, או המורים בבתי-הספר החקלאיים צריכים להיות
אחרים מאלה טבעיר? אינני חושבת שההדרכה הניתנת לאנשים הגרים במוטבי
עולים צריכה להיות שונה מזו הניתנת לאנטי הכפרים? מדוע בא כל הפיצול
הזה?

האם נוספו הסנה מטבחים לימודיים? מהי

התכנית בטוח זה לקראת הסנה הבאה?

מהם הסכומים הדרושים כדי להזין את כל

הילדים הזקוקים? האם אנו מגיעים לכל הילדים ביטובים החדשים, אטר
הוריהם מקבלים את החמרים, אך אינם יודעים כיצד להשתמש בהם? הן
באמצעות המטבח הלימודי אפשר להגיע גם לבית. מה יש לעשות כדי להקיף
את כל הילדים, או האם זוהי רק בעיה תקציבית? בעיקר חשוב הדבר לגבי
טביבות המרוחקות מהעיר, כי יש לה ללמד את ההורים מה יש לתת לילד.
בטביבות העיר לומדים זאת ההורים גם מהסביבה, אבל כיצד ילמדו זאת
בטביבות המרו ות?

בסנה שעברה דובר על ציוד הנמצא במחסנים

מחוסר מבנים, כיצד תוקן דבר זה הסנה? האם ישנו איזו שהוא תכנון
להוסיף על המבנים הקודמים כדי להעביר לטם את הציוד?

אטר לכל אותה תכנית להכסרת הבת בת 14

כדי שתעזור לאמה לטפל בילדים - אינני מבינה זאת, כי גם הגננת
מקבלת הכסרה להבנת הילד במידה מסוימת ואינני חושבת שהמדריכה יכולה
להדריך את המורה לתזונה להכין את בעיות הפסיכולוגיה של הילד. לכן,
הייתי מבקשת הסברה נוספת בענין זה.

הגברת בבלי סיפרה על הכינוס ברומא שהסתתפה

כ... מהי התרומה שיבולצו לתת לכינוס זה?

האם מלמדים במדרסה סיטות הזנה? למטל,

סיטות הזנה לטבעונים, צמחוניים, או אומרים שיטון מחלות טובות שהן
תוצאה מהזנה בלתי נכונה - האם גם בכך מטפלים?